

Nasze szczególne zaniepokojenie i protest budzi kwestia proponowanych zmian dotychczasowych zasad funkcjonowania RGNiSW i jej prezydium.

Nowe wyzwania

■ **Wiesław Banyś**

Choć tekst ten będą Państwo czytać już po rozpoczęciu roku akademickiego, to nawiązuje on do tego, co działo się w okresie wakacji, a ściślej – przed, w trakcie i po wrześniowym posiedzeniu naszego Prezydium. Po raz pierwszy w 16-letniej historii KRASP miało ono miejsce w uczelni pedagogicznej – Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie.

Jak pisałem w poprzednim numerze, 20 sierpnia przekazaliśmy ministerstwu nasze stanowisko w sprawie przedłożonego pod koniec lipca projektu nowelizacji ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym*. Ten obszerny dokument, liczący łącznie z załącznikami ponad 80 stron, stał się przedmiotem zainteresowania mediów, które trafnie przedstawiły nasze podstawowe postulaty. Były też one analizowane w MNiSW i mamy nadzieję, że zaowocuje to odpowiednią korektą projektu nowelizacji. Nasze szczególne zaniepokojenie i protest budzi kwestia proponowanych zmian dotychczasowych zasad funkcjonowania RGNiSW i jej prezydium, w tym zasad wyboru przewodniczącego Rady, propozycja możliwości w szczególnych przypadkach nadawania przez ministra statutów uczelni w zmienionym trybie czy też tzw. uwłaszczenia uczonych w proponowanej postaci. Pani minister Barbara Kudrycka zadeklarowała w czasie naszych rozmów wolę współdziałania w celu wypracowania w tych sprawach rozwiązań uwzględniających nasze postulaty, o czym poinformowałem uczestników posiedzenia Prezydium. W związku z tym Prezydium upoważniło mnie do skierowania na ręce pani minister pisma z podziękowaniami za wykazaną chęć współdziałania i deklaracje przyjęcia rozwiązań gwarantujących zachowanie autonomii instytucji systemu szkolnictwa wyższego oraz sprzyjających rozwojowi kapitału społecznego, a także budowaniu zaufania instytucjonalnego – podstawy nowoczesnego demokratycznego społeczeństwa i państwa.

Prezydium podjęło także inicjatywę wystosowania pisma do premiera w związku z projektem nowelizacji ustawy o finansach publicznych. W piśmie tym, nawiązując do naszego stanowiska przesłanego uprzednio do Ministerstwa Finansów, wyraziliśmy jednoznacznie negatywną ocenę proponowanych w tym projekcie regulacji, z których najbardziej niepokojące to: nałożenie na uczelnie publiczne obowiązku prowadzenia rachunków bankowych w Banku Gospodarstwa Krajowego oraz obowiązku lokowania wolnych środków, z wyjątkiem środków pochodzących z dotacji z budżetu, w formie depozytu u ministra finansów. W naszej ocenie rozwiązania te naruszają fundamentalne wartości stanowiące podstawę funkcjonowania systemu szkolnictwa wyższego, a w szczególności autonomię uczelni oraz zasadę racjonalnego gospodarowania środkami publicznymi. Zwróciliśmy przy tym uwagę, że wartości te, stanowiące istotne przesłanki dotychczasowych działań rządu, respektowane były także przez poprzednie rządy III RP.

Uzasadniając przedstawioną premierowi opinię, wskazaliśmy zasadnicze i dodatkowe problemy związane z wdrożeniem proponowanych zmian, ograniczających konkurencję na rynku usług bankowych, a przez to prowadzących do obniżenia przychodów i zwiększenia kosztów działalności uczelni publicznych, co – w naszej ocenie

Fot. Agnieszka Sikora

– wpłynie negatywnie na ich i tak już trudną sytuację finansową. Wykazaliśmy ponadto, że proponowane regulacje spowodują obniżenie jakości usług świadczonych studentom i pracownikom, a także utrudnią właściwą realizację kontroli zarządczej i finansowej nad środkami publicznymi. W związku z tym zwróciliśmy się do premiera o podjęcie działań mających na celu wycofanie z projektu nowelizacji tych szkodliwych dla środowiska uczelni przepisów. Premier zadeklarował gotowość do omówienia tych i innych kwestii i przyjął zaproszenie na spotkanie w połowie października z naszym Prezydium.

Dyskutowaliśmy także nad opinią w sprawie projektu nowelizacji ustawy *Prawo zamówień publicznych*.

pozytywnie oceniając przedłożone propozycje, zwróciliśmy uwagę na to, że w proponowanej nowelizacji nie znalazły odzwierciedlenia istotne postulaty zmian wysuwane od dawna przez środowisko akademickie, które zostały przedstawione w naszym stanowisku przekazanym prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych w maju br. Przypominając te postulaty, z których znaczna część została zawarta – co przyjęliśmy z zadowoleniem – w propozycji nowelizacji skierowanej do Sejmu przez premiera, wyraziliśmy nadzieję na ich uwzględnienie i szybki przebieg prac legislacyjnych nad nowelizacją tej ustawy, istotnej z punktu widzenia zwiększenia efektywności funkcjonowania uczelni.

Kwestie związane z planowaną nowelizacją kluczowych dla funkcjonowania uczelni ustaw – *Prawa o szkolnictwie wyższym*, ustawy o finansach publicznych i *Prawa zamówień publicznych* – nie wyczerpały porządku obrad naszego posiedzenia. Z innych spraw wymienię jedynie trzy. Pierwsza to zaangażowanie KRASP w działania na rzecz współpracy akademickiej z krajami Ameryki Łacińskiej, a zwłaszcza z Brazylią, przeznaczającą w ramach programu „Nauka bez granic” („Ciencia sem Fronteiras”) ogromne środki na wymanie studentów i kadry akademickiej, w tym na kształcenie swoich studentów w Europie. Druga to nasze zaangażowanie we współdziałanie z organizacjami działającymi na rzecz wspierania przedsiębiorczości w Polsce i w Europie, w związku z odbywającym się już III Europejskim Kongresem Małych i Średnich Przedsiębiorstw w Katowicach, a także przygotowywanym kongresem *Nauka a biznes*, współorganizowanym przez KRASP, PAN oraz Pracodawców RP. Ostatnia, trzecia sprawa to otwarty dostęp do zasobów nauki, a w szczególności tworzenia na uczelniach repozytoriów instytucjonalnych. Każda z tych kwestii będzie na pewno jeszcze nie raz tematem naszych obrad.

Rozpoczął się nowy rok akademicki. Chciałbym z tej okazji życzyć wszystkim Państwu – Pracownikom, Studentom, Doktorantom powodzenia w realizacji zamierzeń, a także entuzjazmu i determinacji w stawianiu czoła nowym wyzwaniom, bo wyzwania nam przecież nie brakuje. Nasza Konferencja, jak zawsze i również w nadchodzącym roku akademickim, będzie wspierać wszelkie inicjatywy i przedsięwzięcia służące harmonijnemu rozwojowi polskich uczelni i umacnianiu ich międzynarodowej pozycji.

Quod bonum, felix, faustum, fortunatumque sit! ■